

Патріотизм плекається в родині

*«Той, хто забув коліску, з якої піднявся, щоб піти по землі,
Хто байдужий до матері, що вигодувала та виховала його,
не здатен пережити високі патріотичні почуття»*

В.О.Сухомлинський

Поняття патріотизму у всіх викликає досить змішані почуття і емоції. Для одних - це дуже важливо, для інших - нічого особливого, треті - поняття не мають, про що йде мова. Але все ж для багатьох постає обов'язковим бути самому патріотом, і так само виховати своїх дітей.

Патріотизм полягає в нашій поведінці, у повазі до предків, шанування традицій, дотриманні свого як фізичного, так і морального здоров'я, створенні міцної сім'ї, і вихованні дітей на тих же засадах.

Почуття патріотизму є в душі у кожної людини, але необхідно його просто пробудити, зуміти достукатися і поставити правильні життєві пріоритети. Саме цим і повинні займатися батьки, які хочуть виховати патріота в сім'ї.

Але з чого почати? Існує кілька рекомендацій, які допоможуть знайти відповідь на питання як виховати патріота в сім'ї.

Плекання національної свідомості й самосвідомості, прищеплення моральних ідеалів та ціннісних орієнтирів починається з раннього дитинства, з перших років життя дитини. Одним із найсуттєвіших показників моральності людини є патріотизм. Патріотизм (грец. *patris* - батьківщина) - любов до Батьківщини, відданість їй і своєму народу.

Патріотичні почуття дітей дошкільного віку засновуються на їх інтересі до найближчого оточення (сім'ї, батьківського дому, рідного міста, села), яке вони бачать щодня, вважають своїм, рідним, нерозривно пов'язаним з ними. Важливе значення для виховання патріотичних почуттів у дошкільників має приклад дорослих, оскільки вони значно раніше переймають певне емоційно-позитивне ставлення, ніж починають засвоювати знання.

У цьому зв'язку, як нам здається, величезного значення набуває визначення мети, завдань, змісту та засобів патріотичного виховання дітей дошкільного віку.

До основних завдань патріотичного виховання дошкільнят належать:

- Формування любові до рідного краю (причетності до рідного дому, сім'ї, дитячого садка, міста);
- формування духовно-моральних взаємин;
- формування любові до культурного спадку свого народу;
- виховання любові, поваги до своїх національних особливостей;
- почуття власної гідності як представників свого народу;
- толерантне ставлення до представників інших національностей, до ровесників, батьків, сусідів, інших людей.

Без любові до Батьківщини, готовності примножувати її багатства, оберігати честь і славу, а за необхідності - віддати життя за її свободу і

незалежність, людина не може бути громадянином. Патріотизм охоплює емоційно-моральне, дієве ставлення до себе та інших людей, до рідної землі, своєї нації, матеріальних і духовних надбань суспільства.

Виховання у дітей патріотизму як моральної якості забезпечується через ознайомлення дітей з явищами суспільного життя, народознавство, засоби мистецтва, практичну діяльність дітей (праця, спостереження, ігри, творча діяльність та ін.), національні, державні свята.

Основними напрямками патріотичного виховання є:

- Формування уявлень про сім'ю, родину, рід і родовід;
- краєзнавство;
- ознайомлення з явищами суспільного життя;
- формування знань про історію держави, державні символи;
- ознайомлення з традиціями і культурою свого народу;
- формування знань про людство.

Для патріотичного виховання важливо правильно визначити віковий етап, на якому стає можливим активне формування у дітей патріотичних почуттів. Найсприятливішим для початку систематичного патріотичного виховання є середній дошкільний вік, коли особливо активізується інтерес дитини до соціального світу, суспільних явищ.

Вже у молодшій групі діти мають знати назву рідного міста, а в середній – мати певні уявлення про Батьківщину (Батьківщина – це місце, де людина народилася і живе, де народились і живуть її батьки, Вона така ж рідна для людини, як і її батьки, тому і називається батьківщиною). Діти повинні знати, що люди, які мають спільну батьківщину, - це народ, а ті, що народилися і живуть в Україні – український народ. У народу з роду в рід передаються народні пісні і традиції, материна рідна мова, повага до старших, шана і любов до батьків і рідного дому.

Важливим напрямом патріотичного виховання є залучення дітей до народознавства: вивчення культури, побуту і звичаїв рідного народу, виховання інтересу до родинних і народних традицій.

Значну роль у вихованні дітей відіграють народні традиції – досвід, звичаї, погляди, смаки, норми поведінки, що склалися історично і передаються з покоління в покоління.

Прилучаючись до народознавства, діти поступово утверджуватимуться у думці, що кожен народ має звичаї, які є спільними для всіх людей. Пізнаючи традиції, народну мудрість, народну творчість (пісні, казки, прислів'я, приказки, колісанки, забавлянки, ігри, загадки), розширюючи уявлення про народні промисли (вишивка, петриківський розпис) вони поступово отримають цілісне уявлення про своєрідність українського народу, втілену в художній і предметній творчості.

Ми проживає в найкращій країні, і інші країни нам заздять.

Якщо ви щиро бажаєте виростити дитину патріотом, не кажіть при ньому погано про ту країну, де ви живете. Адже Батьківщину, як і батьків не вибирають. І повірте, як би, вам не здавалося, що десь краще, навряд чи це

правда. У кожній країні є свої проблеми, свої труднощі і з екрана телевізора нам їх ніхто не показує. Всі хочуть, щоб про них думали тільки добре. Тому не допускайте при дитині вираження великого невдоволення про вашу Батьківщині, говоріть більше позитивного. Але в теж час не сильно прикрашати ситуацію, вчить дитину бути ще й реалістом.

Обов'язково подорожуйте. Не потрібно відразу їхати закордон, і в рідній країні є маса місць, від яких просто дух захоплює. Та й навряд чи ви встигли скрізь побувати. Показуйте дитині на наочності всю красу і захоплюючу історію рідних країв.

Пам'ятайте, що скоро діти стануть зовсім дорослим, і зможе самостійно будуть робити свої, вже дорослі висновки, і мати власну думку. І якщо з дитинства не закласти маленьке зернятко патріотизму, навряд чи воно потім зможе прорости.

Не забувайте і про те, яка багата подіями історія вашої Батьківщини. Найчастіше розповідайте дитині про подвиги у великих війнах, перемогах і поразках, правителях і государях, і навіть простих людях які, за стільки століть, сотворили цю історію, а разом з нею і країну, в якій ви зараз живете. Тільки головне робіть знижку на вік дитини, і говоріть зрозумілою йому мовою. Обов'язково відповідайте на всі його питання, аналізуйте зацікавили його ситуації, робіть спільні висновки і обов'язково слухайте і приймайте думки вашої дитини. Нехай воно ще дитяче та наївне, але це перші його кроки, до вміння самостійно робити висновки.

Історія, а точніше шанобливе ставлення до неї, а так само до предків, донесена вами до свідомості дитини, допоможе вам виховати патріота в сім'ї.

Нехай вам абсолютно комфортно на улюбленому дивані, і не хочеться нічого окрім як чашечки чаю і подивитися телевізор - вставляйте і йдіть з дитиною в музей, на виставку, в ляльковий театр, на дитячий концерт. Культурний розвиток дитини з ранніх років, є невід'ємною частиною зародження почуття патріотизму. Якщо ви разом відвідували такі заходи з раннього дитинства, то є велика гарантія того, що і далі, вже в більш старшому віці у дитини буде інтерес продовжувати такі відвідування. Пам'ятайте, що зараз головним прикладом для наслідування є ви, так, що не робіть, так що б потім було прикро за втрачену можливість.

Діти дуже чутливі до емоційного стану їх батьків, якщо вам погано, то дитині теж буде не по собі. Як би в житті не траплялося, намагайтеся налаштовувати себе на позитивну хвилю. Знаходьте позитив у будь-яких діях. Так ви не лише уникнете песимістичного настрою дитини, але так, же навчіть його легше справлятися з проблемами, не опускаючи руки ні за якої ситуації, і так само завжди знаходити, чому радіти. Виховати патріота неможливо в атмосфері вічної проблеми, поганого настрою і відсутності віри в майбутнє.

При бажанні виховати патріота в сім'ї, головне підтримка. І мова йде про всебічну підтримку. Прагнення до патріотизму повинно бути не тільки у вас, але і у вашого партнера, і близьких родичів. Живучи в такій атмосфері, дитина в майбутньому буде намагатися відтворити її вже в своїй сім'ї. Так само

підтримуйте свого малюка в його поглядах, захоплення, інтереси. Хваліть за успіхи і правильно зроблені висновки з скоєних вчинків чи проступків. Пояснюйте дитині, чому ви поступаєте по відношенню до нього або іншій людині саме так, а не інакше, і просите, що б він аргументував свої вчинки так само. Чи не припиняйте його в прагненнях, і позитивному настрої, звичайно, якщо бажані дії йому не зашкодять. Навіть якщо ви не бачите перспективи, все одно намагайтеся проявити свою віру в дитину. У раптом у нього дійсно все вийде. Такі відносини зроблять ваше спілкування більш близьким, дозволять заробити авторитет перед дитиною, а так само більше контролювати його дії.

Для допомоги собі у вихованні патріота в сім'ї, не ігноруйте результати праці вчених і техніків, використовуйте всі можливості, які нам надає, сучасний рівень розвитку даної галузі. Дивіться наукові та документальні фільми, знаходьте цікаву інформацію, проводьте свої розслідування, обговорюйте побачене, радійте і переживайте разом з героями фільмів.

Рекомендовані джерела:

1. Базовий компонент дошкільної освіти /2012.
2. Бех І. Програма українського патріотичного виховання дітей та учнівської молоді /І.Бех, К. Чорна// Методист (Шкільний світ). – 2014. - №11. – С.11-25.
3. Богуш А. Українське народознавство в дошкільному закладі: навч. Пос. /А.М.Богуш, Н.В.Лисенко.- К.:Вища школа, 1994.- 398 с.
4. Богуш А. Патріотичне виховання починається з доброти / А.Богуш // Дошкільне виховання. – 2014. - №11. – С.4-7.
5. Гавриленко Л.Криниця: посібник з українського народознавства (2-й рік вивчення)/ Л.А.Гавриленко. – Запоріжжя :Просвіта, 2003. – 160с.
6. Гавриш Н. Художнє слово і дитяче мовлення / Н.Гавриш. – Донецьк: Лебідь, 1999. – 170с.
7. Лозинська Є. Українське народознавство дітей дошкільного віку: методичний посібник для дошкільних закладів / Є.Лозинська.- Львів: Оріяна-Нова, 2008.- 208с.
8. Народознавство в дошкільному закладі: методичні рекомендації для вихователів / упоряд. О.П. Макаренко. – Тернопіль, 1992. – 143с.
9. Формування національної свідомості дітей. – Х.: Вид.група «Основа», 2009, - 212с.